

Besøg i landsbyen ved verdens ende

Far og datter er på tur til Georgien og på besøg i de smukke Kaukasusbjerge på grænsen til Rusland

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@midtjyllandsavis.dk

Dagen er kommet, hvor vi på vores far/datter tur til Georgien skal på en tre-dages udflugt til Kaukasusbjergene. Busstationen i Kutaisi, som er Georgiens næststørste by, hvor vi har tilbragt nogle dage siden vores ankomst, er yderst overskuelig.

Vi køber to billetter til Mestia, som skal være udgangspunkt for vores tur op i bjergene. Det er seks timers tur i en 18 sæders bus - en såkaldt marshrutka. Billetmanden er en kraftig mand og vældig snakkesalig. Han har lært en smule tysk engang som barn, så det går vi om bord i.

Han gør en del ud af, at han er 77 år, og hvis vi ikke har forstået, så er han født i 1945. Vi ser billeder af familien på hans mobiltelefon. Hyggeligt! Før vi får set os om, er vi inviteret ind i hans lille kontor, hvor vi kan vælge mellem forskellig slags kaffe eller the, eller en skarp, som han gemmer i en lille brun papirspose i et skab.

De to kontorstole og inventaret, som helhed, er slidt ud over enhver beskrivelse, men hvad betyder det, når der er hjerterum? Mens vi venter på, at de sidste billetter skal blive solgt, så vi kan komme af sted, falder vi i snak med Alexander, der er ukrainer fra Kyiv og pilot i selskabet Wizzair.

Det er faktisk ham, der har fløjet os hertil, finder vi ud af. Konen, eks-en og den 13-årige datter har han fået flyttet til Durrës i Albanien, og han selv har base

her i Kutaisi, så det er ikke alverden, de ser til hinanden. Sædenumrene, der står på billetten, kun er symbolske. De øvrige passagerer har allerede været inde og okkupere de bedste pladser. Så af sted. Vores chauffør kører med hovedet under armen, så der kun er få centimeters plads til de biler, som han konstant overhaler. Jeg spørger vores ukrainske ven, om ikke han kunne blive pilot i Wizzair. Hertil svarer han, at han nok ville egne sig bedre til at styre et jagerfly.

Josefine har fået en plads på bagsædet. Det er klart det værste sted i bussen. Jo nærmere vi kommer til bjergene, jo mere snor vejen sig, og jo ringere bliver dens tilstand. De sidste par timer har vi flere gange udsigt til majestætiske sneklædte bjerge.

1500 meters højde

Byen Mestia ligger i 1500 meters højde og har 2000 indbyggere. Her er en hel del vandrerrhjem og små hoteller. Byen er udgangspunkt for folk, der skal vandre på afmærkede stier i bjergene. Vi har blot tre døgn i byen, så vi bestiller plads på en seks-personers minibus til Ushguli den følgende dag sammen med vores ukrainske ven. Som ukrainer taler han jo russisk, og det samme gør georgierne. Det eneste problem er, at ingen af parterne har den store lyst til at tale sproget som følge af russernes invasion af Ukraine. Det går rimeligt let at finde frem til vort hostel »Barbara«.

Den gamle dame, der tager sig af stedet, taler kun georgisk. Hvis noget skal forklares, så ringer hun til sin datter, som man så får i røret. Senere på dagen møder vi piloten Alexander på en restaurant med mad og et fyldt glas rødvin. Snakken falder på, hvordan det er at bo i Ukraine og aldrig vide, hvornår og hvor det næste missil lander. Han fortæller, at mange ligger søvnløse om natten, og nogle drikker

sorgerne væk. Han mener, at 95 procent af russerne aldrig kommer uden for landets grænser, og at de er fuldstændig hjernevaskede af den statslige propaganda.

Mens vores ven sidder og lufter sine bekymringer, har han pludselig bestilt tre glas cha cha á fire centiliter (minder om grappa). Og så lige yderligere tre. Da vi rejser os, føler jeg mig 20 år ældre på grund af min ryg efter busturen og cha cha'erne.

Sammen går vi ud til byens udkant, hvor der findes en del af de såkaldte forsvarstårne fra middelalderen. Tårnene, der karakteriserer Svaneti-området, blev bygget for, at man kunne være i sikkerhed for udefra kommende fjender. De kan dateres tilbage til 900 – 1200 tallet, og tjente også det formål, at beskytte den enkelte familie i en tid, hvor såkaldte blodfejder familier imellem var almindeligt forekommende.

Vi når frem til et tårn, der åbent for besøg. I det nederste rum har man haft sine husdyr. En lang smal simpel stige fører op gennem et lille hul i gulvet til næste etage. Hullet kan lukkes med en stor sten, der ligger inden for rækkevidde. Her på den mellemste etage var beboelsesafdelingen og øverst med de karakteristiske små vinduer fandtes så udkigs- og beskyttelsesrummet. Lidt væk derfra møder vi et stort svin midt på vejen.

Vi er lidt utrygge ved den, men den er formentlig blot nysgerrig. Et øjeblik senere er vi ude af byen, og vi ender i en regulær svinesti, hvor en udtjent militær-grøn Sovjet-lastbil er efterladt.

Stort morgenbord

På vores hostel bor også en koreansk mand på nogenlunde min alder og klædt i gennemført grønt Fjällräven outfit. Vores gamle veninde diskner op med et morgenbord til os tre med 20 forskel-

lige ting, som vi ikke har en kinamands chance for at spise os igennem.

Afsted kl. 10 med den lille højrestyret seks-personers minibus af mærket med kurs mod Ushguli en af Europas højest beliggende bo-områder.

Der er 46 km, og turen tager knapt to timer. Vejen er ikke helt så udfordrende, som vi havde frygtet, dog de sidste 8 – 10 km må vi ned i gå-tempo flere gange, og afgrunden kommer ubehageligt tæt på. Vi møder ofte et par køer midt på vejen, der skal have tid til dovent at lunte væk før vi kan fortsætte. Chaufføren fortæller, at flere har haft entreprenen på at udbedre vejen, men efter en tid har de brugt pengene, berettiget eller uberettiget, og så er der en ny, der får opgaven.

Mange forsvarstårne

Vi kører ind i Ushguli med de mange forsvarstårne og lader blikket vandre over mod de majestætiske snedækkede Kaukasusbjerge. De ligger badet i solen med Georgiens højeste bjerg, Shkara 5193 meters højde, kun 12,1 kilometer i fugleflugtslinje, fra hvor vi står. Lige der bliver det klart, at det ville have været utilgiveligt dumt, hvis ikke vi havde brugt vores eneste hele dag på den her tre-dages udflugt til at rejse herud.

Ret på den anden side af bjergene ligger Rusland, men ingen vej forbinder de to lande. Kun en ualmindelig høj og uindtagelig bjergkæde.

Derfor er der ikke den store risiko for, at Putin & Co. skal invadere Georgien ad den vej, når der i øvrigt ses bort fra, at han har hænderne fulde andetsteds. Ushguli er en betegnelse for et landsbyfællesskab, der består af fem små landsbyer helt tæt på hinanden. Vi begiver os op på et højedrag, hvor vi får en turist til at tage et billede af os med de smukke bjerge som baggrund. Herfra går vi ned og over et vandløb via en primitiv bro af planker og hen til den

Vi køber to billetter á 40.- kr. til seks timers strabadserende bustur fra Kutaisi til Mestia og får talt lidt skoletysk med den 77-årige billetmand. Få minutter senere inviterer han os på kaffe og the i sit lille kontor. Vi kan også få en lille skarp, hvis det skulle være.

Det er en daglig rutine, at chaufførerne kører slalom forbi dyr, der går afslappet rundt på landevejen. Denne store gris vakte nogen bekymring hos min datter. Den var dog ikke angrebslysten, men snarere meget nysgerrig.

Cirka to timers bjergkørsel nord for Mestia i Georgiens Svaneti region ligger landsbyen Ushguli. Byen og området er kendetegnet ved de mange forsvarstårne fra middelalderen. Det er Georgiens højeste bjerg Shkara på 5068 meter, der ligger badet i sollyset i baggrunden.

nærmeste stribe af forsvarstårne, og jeg drister mig til at tage nogle billeder af en gammel kone, der har sat sig på en simpel bænk, hvorfra hun sidder og nyder udsigten ud over området. Hun siger en masse til mig, men jeg opfatter det ikke, som hun er utilfreds. Hist og her hænger vasketøj til tørre som tegn på beboelse, eller dele af husenes træværk er skiftet for nylig.

Det forekommer os dog, at det må være lidt dystert og ensomt om vinteren når dagen kun har få lyse timer, og byen er begravet i mørke og dyb sne i otte måneder. Fra den del af byen følger vi vandløbet ud over marker og ned mod en mere ruineret samling af tårne.

Et skilt gør opmærksom på, at vi går ind på en privat sti og vil blive afkrævet nogle få kroner. Vi passerer nogle løsgående køer (er der mon nogen tyre mellem?) med forsigtighed og lister over en virkelig faldefærdig bro, som kvæget tilsyneladende har benyttet en gang. Herfra må man faktisk gå direkte i en lille bæk og sort mudder op mod landsbyen.

Den bebyggelse, vi befinder os i, blev ramt af en meget voldsom lavine i 1987, og mange mennesker blev dræbt og bygninger beskadiget. De mange kampe-stenshuse forekommer os noget hærgede med mos og småkviste i fugerne. Jeg laver lidt sjov med tre små børn, der gemmer sig bag en låge. Den ene har en skyder, som han plaffer løs med. Lidt efter dukker han pludselig op bag et hushjørne og skyder efter mig igen.

Køligt trods sol

Vi går en kilometer tilbage hvor vi startede. Det blæser og er ret køligt her i 2200 meters højde, selv om solen skinner. To ud af stedets tre serveringssteder, har sat højttalere ud foran, hvor de spiller noget frygteligt musik, alt for højt. Jeg bliver inviteret ind til en bager, der har travlt med at klaske dej op på indersiden af en traditionel georgisk rund ovn.

Vi når også at gå et godt stykke ud af byen i retning mod Mt. Shkara. Her er en svinesti nærmest midt på vejen, og en bonde er i færd med et genne nogle

geder ind i et skur. Det helt rigtige ville have været at tage en overnatning her for at fornemme livet før- og efter, at turisterne var her. På hjemturen lyder en sang ud af bilens højttaler. Det er bandet »BU«, der synger lokalhittet »Svanetis Savaneti«. Det foregår på det lokale sprog »Svan« og handler om stedet, hvor vi befinder os, om dets dialekter og befolkning. Man fornemmer en god indlevelse og humor, selv om man ikke forstår ordene. Nummeret kan findes på Youtube.

En lille blå platte

I Mestia om aftenen finder vi vej til den eneste restaurant med levende musik. De fem mænd går i gang netop, som vi har sat os. De spiller meget højt og kun tre numre ad gangen og holder så en lang pause. Det fungerer ikke helt perfekt. De lytter ikke rigtigt til hinanden, men det er trods alt sjovt nok at overvære, især da et ungt par begynder at danse til musikken midt på gaden lige uden for.

Desværre kører bussen tilbage til

Mestia allerede kl. 8 om morgenen på dag tre. Jeg har aftalt med gammelmor (gennem datteren i telefonen), at vi kun skal have havregrød kl. 7:15, intet andet. Vi bliver inviteret ud i køkkenet, hvor en ovn med et tremeter langt røgrør står og buldrer løs. Væggene fremstår helt rå, uden et eneste billede. Gulvet er store slidte planker, og i hvert hjørne står en vakkelvorn jernseng.

Vi har en gave til hende. En lille blå platte med Ebeltoft Rådhus fra en genbrugsbutik. Hun kan næsten ikke tro, at det er sandt. Vi tager et billede af Josefine og hende foran huset, og hun følger os helt ned til lågen for enden af indkørslen, hvor hun kysser platten og gentager »matoloba«, mange tak, adskillige gange.

Med den smukke situation slutter denne beretning fra skønne Georgien med dets vidunderlige befolkning. Vi har en lang bustur og ditto flyrejse foran os og et par dage i Tallinn. Det har været en udsøgt fornøjelse at rejse alene med Josefine i 12 dage. Jeg er godt nok en heldig far, at hun gider.

Dele af vinterhalvåret er Ushguli isoleret fra omverdenen. En lavine i 1987 ødelagde mange huse og forsvarstårne og dræbte adskillige mennesker. Det er lidt eventyrligt og en anelse skummelt at gå på opdagelse mellem bygningerne.

På vores sidste dag i Mestia skal vi tidligt afsted, og har ønsket blot at få serveret havregrød. På grund af morgenkulden og da vi er de eneste gæster, inviterer den gamle kone os ud i køkkenet, der må siges at have en ganske overskuelig indretning.